

Sygn. akt XXVII S 152/25

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2025 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny - Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Joanna Staszewska

Sędziowie: Sędzia Katarzyna Małysa

Sędzia Maksymilian Wesołowski

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2025 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi **Zbigniewa Saraty**

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki

w postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie, sygn. akt II C 3714/22

postanawia:

oddalić skargę.

Sędzia Katarzyna Małysa

Sędzia Joanna Staszewska

Sędzia Maksymilian Wesołowski

UZASADNIENIE

Skarżący wniósł w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004 r., Nr 179, poz. 1843, dalej też: ustawa) o stwierdzenie, że w sprawie zawisłej przed Sądem Rejonowym dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie o sygn. akt II C 3714/22 (poprzednio I C 350/21) nastąpiła przewlekłość postępowania. Skarżący wniósł o wydanie Sądowi Rejonowemu dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie polecenia wyznaczenia terminu na przeprowadzenie odpowiednich czynności w sprawie. Wniósł ponadto o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego kwoty 16.425 zł, tj. po 10 zł za każdy dzień z 4,5 lat trwania procesu oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów ewentualnego zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Oceniając prawidłowość i terminowość podjętych czynności przez Sąd Rejonowy, Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 9 października 2020 r. strona powodowa - Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przy Metrze” z siedzibą w Warszawie, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika złożyła pozew skierowany do tutejszego Sądu przeciwko pozwanym Zofii Maciejewskiej-Sarata i Zbigniewowi Sarata. Sprawa została zarejestrowana w Sekcji Nakazowej tutejszego Sądu pod sygn. akt II Nc 8295/20. W dniu 15 października 2020 r. Sąd wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, od którego pozwani złożyli 1 lutego 2021 r. sprzeciw. Sprawę skierowano do Systemu Losowego Przydziału Spraw celem wyznaczenia referenta. Na skutek losowania z 18 lutego 2021 r. sprawa została zarejestrowana pod sygn. I C 350/21. Po zarejestrowaniu sprawy i wszyciu akt, w dniu 1 marca 2021 r. akta sprawy przedstawiono referentowi do decyzji.

Zarządzeniem z 1 marca 2021 r. poinformowano strony, że sprawa zostanie rozpoznania i rozstrzygnięta na posiedzeniu niejawnym. Zarządzono ponadto o doręczeniu pełnomocnikowi powódki odpisu sprzeciwu. Zarządzenie zostało wykonane 12 czerwca 2021 r. W dniach 21 i 25 czerwca 2021 r. wpłynęły pisma stron, stanowiące wnioski o przeprowadzenie rozprawy. Ponadto 25 czerwca 2021 r. wpłynęła odpowiedź pełnomocnika powódki na sprzeciw, którą 28 czerwca 2021 r. przedstawiono referentowi do decyzji. Zarządzeniem z 4 sierpnia 2021 r. wyznaczono termin rozprawy zdalnej na dzień 6 października 2021 r., na którą wezwano świadka. W dniu 25 sierpnia 2021 r. wpłynęło pismo

procesowe pozwanego Zbigniewa Saraty, które 26 sierpnia 2021 r. przedstawiono referentowi do decyzji. Zarządzeniem z 30 sierpnia 2021 r. zobowiązano pozwanego do uzupełnienia braków formalnych tego pisma. Zarządzenie zostało wykonane 31 sierpnia 2021 r. W dniu 3 września 2021 r. wpłynął dokument pełnomocnictwa udzielonego pozwanemu Zbigniewowi Saracie przez pozwaną Zofię Maciejewską-Saratę, a 7 września 2021 r. wydano zarządzenie, by odpis pisma pozwanego z 25 sierpnia 2021 r. doręczyć pełnomocnikowi powódki, określając termin 14 dni celem ewentualnego ustosunkowania się do pisma. Zarządzenie zostało wykonane 7 września 2021 r. W dniu 20 września 2021 r. wpłynęło pismo procesowe pełnomocnika powódki, które 24 września 2021 r. przedstawiono referentowi do decyzji. W dniu 24 września 2021 r. wydano zarządzenie, by odpis pisma doręczyć pozwanym, a zarządzenie wykonano 29 września 2021 r. Na rozprawie w dniu 6 października 2021 r. przesłuchano w charakterze strony powodowej prezesa zarządu. Rozprawę odroczone bez terminu i dopuszczono dowód z opinii biegłego z zakresu rozliczeń opłat eksploatacyjnych w spółdzielniach mieszkaniowych. Ponadto zobowiązano pełnomocnika powódki do uiszczenia zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego. Akta sprawy przesłano do biegłego w dniu 18 października 2021 r., któremu polecono sporządzenia opinii w terminie 2 miesięcy. W dniach 15 i 18 października 2021 r. oraz 12 stycznia 2022 r. wpłynęły pisma pozwanego Zbigniewa Saraty. W dniu 17 grudnia 2021 r. wpłynęło pismo (e-mail) od biegłego stanowiące wniosek o przedłużenie terminu na sporządzenie opinii do 12 stycznia 2022 r. W dniu 3 lutego 2022 r. wydano zarządzenie, by pisma znajdujące się w aktach zastępczych wszyć do akt, po zwróceniu akt przez biegłego i przedstawić ponownie do decyzji. Biegły zwrócił akta z opinią pisemną 7 lutego 2022 r., a 8 lutego 2022 r. przedstawiono akta do decyzji sędziemu referentowi. Postanowieniem z 10 marca 2022 r. oddalono wniosek pozwanego z 15 października 2021 r. o sprostowanie protokołu rozprawy z 6 października 2021 r. Zarządzono o doręczeniu odpisów opinii i pismo procesowych pełnomocnikowi powódki i pozwanemu Zbigniewowi Saracie, którym określono termin 14 dni na ustosunkowanie się do opinii i pism. Zarządzenie zostało wykonane 14 marca 2022 r. Postanowieniem z 15 marca 2022 r. ustalono i przyznano wynagrodzenie biegłemu. W 5 maja 2022 r. wpłynęła skarga pozwanego na orzeczenie referendarza sądowego z 15 marca 2022 r., którą 9 maja 2022 r. przedstawiono referendarzowi sądowemu do decyzji. Zarządzeniem z 16 maja 2022 r. wezwano pozwanego do uzupełnienia braków formalnych skargi, a zarządzenie zostało wykonane 20 czerwca 2022 r. W dniu 14 lipca 2022 r. wpłynęło pismo pozwanego stanowiące uzupełnienie braków formalnych skargi, które 15 lipca 2022 r. przedstawiono referendarzowi sądowemu do decyzji. W dniu 29 marca 2022 r. wpłynęło pismo pełnomocnika powódki, a 22 kwietnia

04060007

2022 r. zarzuty pozwanego do opinii. Akta sprawy z pismami przedstawiono referentowi do decyzji 16 sierpnia 2022 r. Postanowieniem z 29 sierpnia 2022 r. Sąd utrzymał w mocy zaskarżone przez pozwanego postanowienie referendarza sądowego z 15 marca 2022 r. W dniu 14 września 2022 r. skierowano do Oddziału Finansowego polecenie wypłaty. W dniu 26 września 2022 r. wpłynął wniosek pozwanego o sporządzenie pisemnego uzasadnienia postanowienia z 29 sierpnia 2022 r. Pisemne uzasadnienie zostało sporządzone 11 października 2022 r., a odpis postanowienia z uzasadnieniem przesłano pozwanemu 28 października 2022 r. W dniu 27 września 2022 r. wpłynęło pismo pełnomocnika powódki, a 4 października 2022 r. pismo pozwanego. W dniu 9 listopada 2022 r. przedstawiano akta do decyzji.

Na podstawie zarządzenia Wiceprezesa tutejszego Sądu nr 584/2022 z 2 listopada 2022 r. w sprawie podziału referatu sędziego Łukasza Baranowskiego, sprawę ponownie skierowano do Systemu Losowego Przydziału Spraw celem wyznaczenia referenta w sprawie. Na skutek ponownego losowania z 9 listopada 2022 r., referentem w sprawie została wyznaczona sędzia Joanna Rybka, orzekająca w II Wydziale Cywilnym tutejszego Sądu. Sprawę I C 350/21 zakresłono w Rep. C.

Sprawę zarejestrowano w II Wydziale Cywilnym tutejszego Sądu pod sygn. akt II C 3714/22, a po zarejestrowaniu sprawy, w dniu 23 listopada 2022 r. akta sprawy przedstawiono do decyzji referentowi w sprawie.

W dniu 1 maja 2023 r. wydano zarządzenie o doręczeniu odpisów pism pełnomocnikowi powódki i pozwanemu Zbigniewowi Sarata. Zobowiązując do złożenia pism przygotowawczych w terminie miesiąca. Zarządzenie zostało wykonane 11 maja 2023 r. W dniu 28 czerwca 2023 r. wpłynęło pismo procesowe pełnomocnika powódki, które 6 lipca 2023 r. przedstawiono sędziemu referentowi do decyzji.

Na podstawie zarządzenia Wiceprezesa tutejszego Sądu nr 67/2024 z 25 stycznia 2024 r. w sprawie podziału referatu sędzi Joanny Rybki, sprawę ponownie skierowano do Systemu Losowego Przydziału Spraw celem wyznaczenia referenta w sprawie. Na skutek ponownego losowania z 2 lutego 2024 r., referentem w sprawie został wyznaczony asesor sądowy Renata Janus, orzekająca w II Wydziale Cywilnym tutejszego Sądu. W dniu 8 lutego 2024 r. akta sprawy przedstawiono do decyzji referentowi w sprawie,

W dniu 21 sierpnia 2024 r. wydano zarządzenie, by doręczyć pozwanemu Zbigniewowi Sarata (także jako pełnomocnikowi pozwanej Zofii Maciejewskiej-Sarata) odpis pisma powoda z 23 czerwca 2023 r., zobowiązując do ustosunkowania się do pisma - w terminie 2 tygodni. Zarządzenie zostało wykonane 29 sierpnia 2024 r. W dniu 12 września

2024 r. wpłynęło pismo pozwanego Zbigniewa Saraty, które 16 września 2024 r. przedstawiono do decyzji referentowi w sprawie. Zarządzeniem z 6 maja 2025 r. wezwano pozwanego do jednoznacznego wskazania, czy wnosi o opinię uzupełniającą, a jeżeli tak, to do sformułowania zastrzeżeń w formie pytań do biegłego - w terminie 2 tygodni. Zarządzenie zostało wykonane 15 maja 2025 r. W dniu 2 czerwca 2025 r. wpłynęło pismo procesowe pozwanego, które 5 czerwca 2025 r. przedstawiono sędziemu referentowi do decyzji. Zarządzeniem z 17 lipca 2025 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 25 września 2025 r., a zarządzenie zostało wykonane w dniu jego wydania.

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie wyrokiem z dnia 29 września 2025 r. zakończył postępowanie i uznał powództwo za zasadne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługiwała na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 w/w ustawy strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne dla załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Sąd Okręgowy poddał analizie terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z uwzględnieniem art. 2 ust. 2 ww. ustawy, który stanowi, że dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

W konsekwencji, Sąd Okręgowy analizując czynności Sądu Rejonowego – ich prawidłowość i terminowość, nie dopatrzył się przewlekłości postępowania, w rozumieniu ustawy o skardze.

Przewlekłość postępowania zachodzi bowiem, gdy jest ono długotrwałe, prowadzone rozwickle i trwa ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do końcowego rozstrzygnięcia, będących w związku przyczynowym z działaniem lub beczynnością sądu.

05060007

Podkreślić należy, że dla przyjęcia przewlekłości w rozpoznaniu sprawy koniecznym jest ocena całego postępowania, czas od jego wszczęcia do zakończenia w danej instancji, przy przyjęciu dopuszczalnego czasu trwania postępowania dla danej kategorii spraw. Postępowanie sprawne nie oznacza natychmiastowego wydania rozstrzygnięcia, ale procedowanie bez zwłoki z uwzględnieniem rodzaju czynności niezbędnych do podjęcia ze względu na charakter roszczenia dochodzonego w sprawie. Należy poddać ocenie całość postępowania a nie jego fragmenty. Nawet jeśli na pewnym etapie sąd nie podejmuje czynności, to samo to nie uzasadnia zarzutu przewlekłości postępowania, jeśli w pozostałych okresach postępowanie toczy się sprawnie, a orzeczenie wydane jest w czasie przeciętnie przyjętym dla danego rodzaju spraw.

Wskazać należy, że w orzecznictwie wypowiedziano poglądy, iż ocena, czy wystąpiła przewlekłość postępowania nie może być oderwana od obowiązku Sądu rozpoznawania wszystkich spraw wniesionych do Sądu bez nieuzasadnionej zwłoki, przy zachowaniu zasady rozpoznawania spraw według kolejności ich wpływu oraz uwzględnieniu przepisów nakazujących rozpoznawanie niektórych rodzajów spraw w ustawowo określonych terminach.

Celem instytucji skargi na przewlekłość postępowania jest zlikwidowanie opieszałości sądu, przed którym sprawa zawisła poprzez wymuszenie należytej sprawności sądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2005 r., IV CSP 1/05, Biuletyn SN 2006/2) i nadanie sprawie odpowiedniego biegu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 2005 r., III SPP 120/05, OSNP 2006/5-6/102 i postanowienie Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2006 r., III SPP 162/05 LEX nr 439157). Skarga na przewlekłość ma w szczególności zapewnić szybką reakcję na trwającą zwłokę w czynnościach sądu i służyć dyscyplinowaniu czynności podejmowanych na danym etapie toczącego się jeszcze postępowania w określonej sprawie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2006 r., III SPP 162/05, LEX nr 439157 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2005 r., III SPP 19/05, OSNP 2005/17/277).

Zgodnie z treścią § 79 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 roku - Regulamin urzędowania sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2046 z późn. zm.) sprawy powinny być rozpoznawane według kolejności ich wpływu. Sąd Okręgowy wskazuje, że z realiów przedmiotowej sprawy nie wynika, by w jej stanie występował jakikolwiek element, pozwalający zaklasyfikować przedmiotową sprawę jako pilną. Jednocześnie w sprawie nie zachodziła inna uzasadniona przyczyna zmiany kolejności (jej rozpoznania) wynikająca z organizacji pracy sądu, ani szczególnie uzasadniony przypadek, który czyniłby zasadnym zarządzenie przez przewodniczącego wydziału

rozpoznanie jej poza kolejnością (stosownie do § 79 ust. 1 in fine i 3 przywołanego Regulaminu urzędowania sądów powszechnych). Dlatego też sprawa ta prawidłowo toczyła się zgodnie z zasadą rozpoznawania spraw zgodnie z kolejnością ich wpływu do danego referatu.

Jak wynika ze standardów płynących z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, nie stwierdza się naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeśli postępowanie w jednej instancji trwało nie dłużej niż 3 lata (wyrok ETPCz w sprawie *Guincho przeciwko Portugalii*, z 10 lipca 1984 r., skarga nr 8990/80), w dwóch instancjach 5 lat (wyrok ETPCz w sprawie *Donnadieu przeciwko Francji*, z 7 lutego 2006 r., skarga nr 19249/02), z udziałem Sądu Najwyższego 6 lat (wyrok ETPCz w sprawie *Gossa przeciwko Polsce*, z 9 stycznia 2007 r., skarga nr 47986/99). Wskazana granica czasowa nie ma ścisłego charakteru, ponieważ każdą sprawę należy analizować z uwzględnieniem jej konkretnych okoliczności. Jednakże zauważyć należy, że przedmiotowa sprawa została zarejestrowana w listopadzie 2020 r., w związku z czym upłynął już wspomniany w orzecznictwie ETPCz termin trzyletni. Pomimo powyższego analizowane postępowanie nie wykracza poza przytoczone standardy długości toku sprawy.

Sąd Okręgowy wskazuje, że co prawda postępowanie przekroczyło rozsądny okres 3 lat wyznaczony przez orzecznictwo ETPCz i krajowe, to przypomnieć należy, że rozstrzygając skargę na przewlekłość należy badać nie tylko czy przekroczone termin wyznaczony przez orzecznictwo, ale także należy ustalić przyczynę przekroczenia tego terminu oraz wpływu tej przyczyny na przedłużenie postępowania. Wynika to bowiem z faktu, że nawet przekroczenie okresu 3 lat w postępowaniu przed Sądem Rejonowym nie oznacza, niejako automatycznie, przewlekłości postępowania. Poprzez przewlekłość postępowania rozumie się bowiem postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, ale które trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych. Tym samym nie każde postępowanie, które trwa dłuższych okres jest przewlekłe, bowiem niezbędna jest weryfikacja czy czynności podejmowane w sprawie zmierzają do rozpoznania sprawy.

Przy rozstrzyganiu w przedmiocie skargi na przewlekłość, Sąd badający sprawę nie może też abstrahować od jednego ze wskazanych wyżej celów tej instytucji, jakim jest likwidacja występującej w sprawie przewlekłości i spowodowanie sprawnego procedowania na dalszym etapie postępowania. Sąd Okręgowy zauważa, że w obecnym stanie postępowania nie występuje konieczność dyscyplinowania Sądu Rejonowego do sprawniejszego działania,

06060007

czy też wydawania mu zaleceń, bowiem na tym etapie sprawy Sąd Rejonowy wydał orzeczenie kończące postępowanie przed I-instancją.

Należy stwierdzić, że postępowanie nie przejawia obecnie przesłanek do stwierdzenia przewlekłości. Zwrócić należy uwagę, że postępowanie choć zostało wszczęte w 2020 r., to z uwagi na liczne i nieprecyzyjne pisma pozwanego dotyczące opinii biegłego – Sąd Rejonowy musiał wzywać pozwanego do sprecyzowania, czy wnosił o opinię uzupełniającą biegłego. Przyjęta taktyka procesowa pozwanego wydłużyła termin rozpoznania sprawy. Przedłużenie postępowania wynika zatem z wadliwości działania pozwanego.

Nie uszło uwagi Sądu Okręgowego, że na długość niniejszego postępowania miały także duży wpływ inne czynności procesowe strony pozwanego. W toku postępowania pozwany składał wielokrotnie pisma, które wymagały od Sądu Rejonowego zapoznania się z nimi i podjęcia odpowiednich działań zmierzających do rozpoznania zawartych w nich wniosków.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy nie dostrzega przewlekłości postępowania. Pozwany na skutek swoich wadliwych czynności procesowych doprowadził do przedłużenia postępowania.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy.

Sędzia Katarzyna Małysa

Sędzia Joanna Staszewska

Sędzia Maksymilian Wesołowski